
UUS-SISSERÄNDAJATE UURING

Küsitlus Eesti elanikkonna ja sisserännanute seas

Turu-uuringute AS

August/oktoober 2016

Pärnu mnt 102, 11312

Tallinn

Tel 585 29 700

post@туру-uuringute.ee

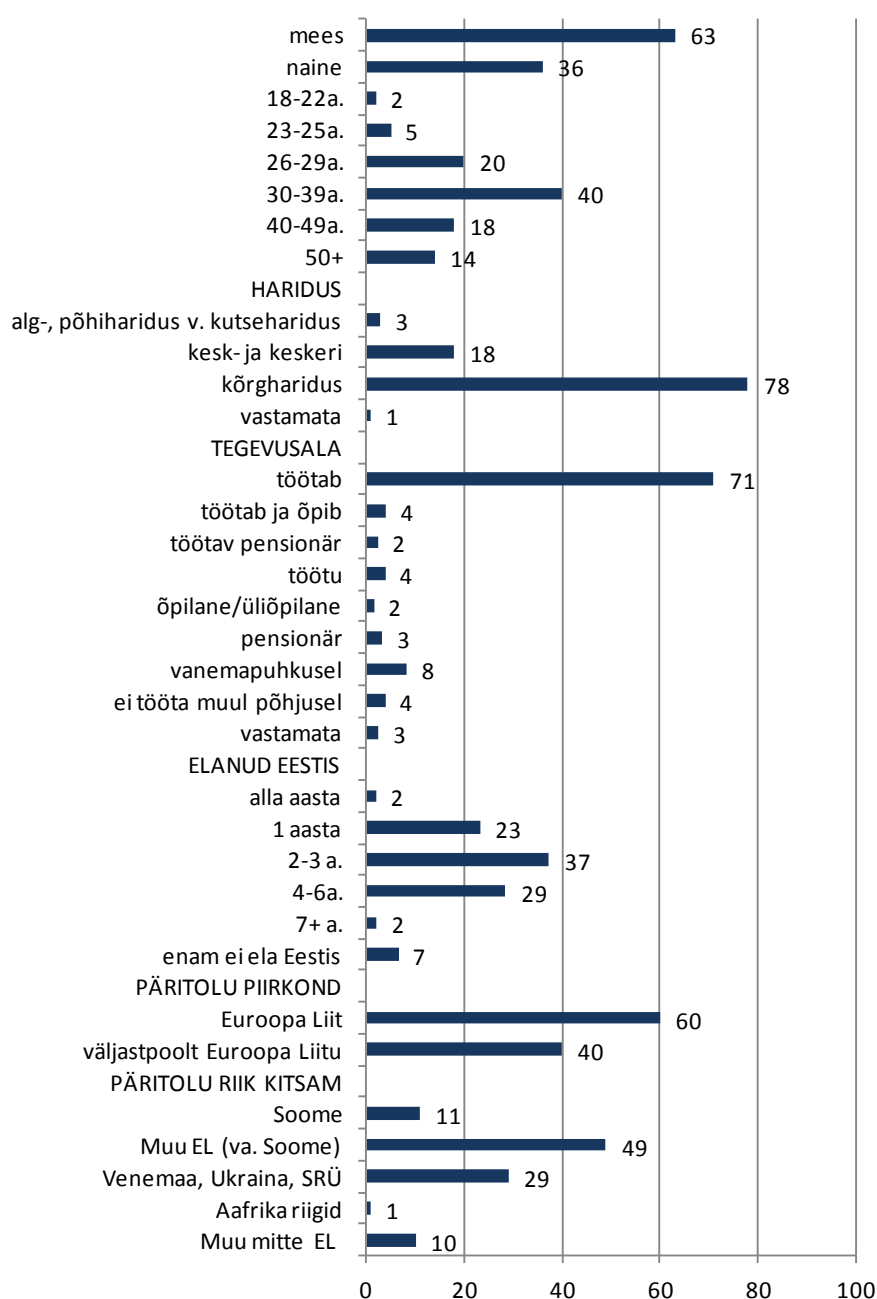
www.turu-uuringute.eu

Turu-uuringute AS

UUSSISSERÄNDAJATE UURINGU TULEMUSED

1 Vastajate profiil ja päritolu

Joonis 13. Vastajate profiil, %, n=600

Vastajate päritoluriigid:

Ameerika Ühendriigid	Itaalia
Argentiina	Kanada
Austraalia	Kasahstan
Brasiilia	Kreeka
Ecuador	Kõrgõstan
Egiptus	Leedu
Filipiinid	Lõuna Aafrika Vabariik
Dominikaani Vabariik	Läti
Hong Kong	Madalmaad
India	Moldova
Iraan	Nigeeria
Iisrael	Norra
Kolumbia	Poola
Kuuba	Portugal
Vietnam	Prantsusmaa
Malaysia	Rootsi
Mehhiko	Rumeenia
Mongoolia	Saksamaa
Süüria	Serbia
Tai	Shotimaa
Taiwan	Slovakkia
Tšiili	Soome
Türgi	Sudaan
Armeenia	Suurbritannia
Azerbaidžan	Taani
Austria	Tadžikistan
Belgia	Tuneesia
Bulgaaria	Turkmeenia
Ghana	Uganda
Hispaania	Ukraina
Horvaatia	Ungari
Iirimaa	Usbekistan
Island	Valgevene
	Venemaa

Analüüsis vaatleme eraldi Euroopa Liidu ja väljastpoolt EL päritoluga vastajaid. Lisaks moodustasime väiksemad grupid: Soome, Muu EL, Venemaa/Ukraina/SRÜ, Aafrika ja muu mitte EL.

„Muu mitte EL“ grupp on liigitatud järgmised riigid:

Ameerika Ühendriigid	Kolumbia
Argentiina	Kuuba
Austraalia	Vietnam
Brasiilia	Malaysia
Ecuador	Mehhiko
Egiptus	Mongoolia
Filipiinid	Süüria
Dominikaani Vabariik	Tai
Hong Kong	Taiwan
India	Tšiili
Iraan	Türgi
Iisrael	

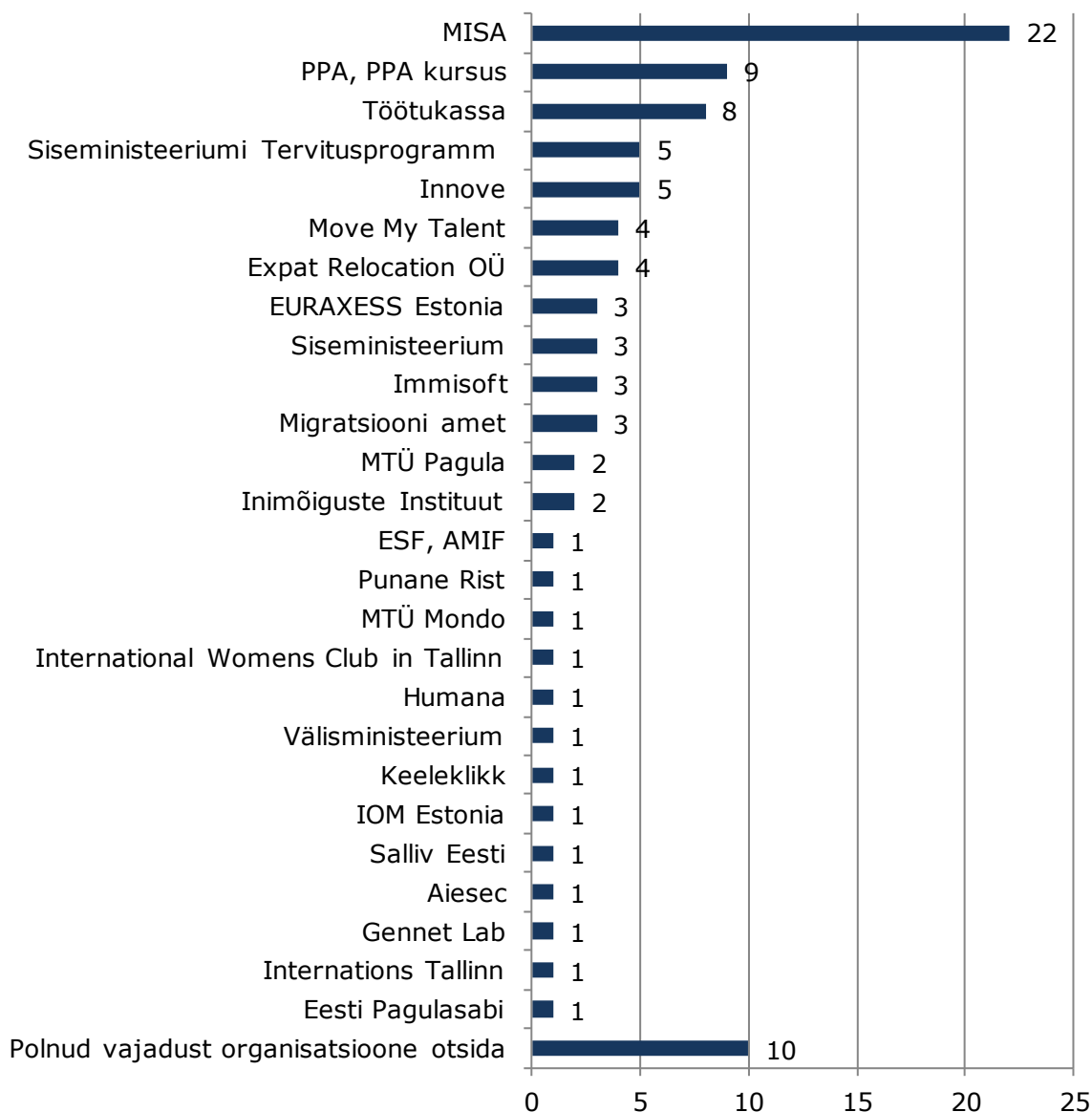
2 Organisatsioonide tuntus

Küsimus: *Eestis tegutseb mitmeid organisatsioone, kes tegelevad sisserännanute ja rahvusvahelise kaitse saanute (nt. pagulaste) abistamisega. Milliseid taolisi organisatsioone te teate nimetada?*

Sarnaselt Eesti elanike tulemusega ei ole ka sisserändajate seas nende abistamisega tegelevad organisatsioonid kuigi tuntud – enamus vastanutest (83%) ei teadnud nimetada ühtegi organisatsiooni, 10 inimest vastas, et tal ei läinud taolisi organisatsioone vaja, mistõttu ta ei ole nende vastu huvi tundnud (joonis 14).

Kõige tuntumaks organisatsiooniks osutus Migratsiooni ja Integratsiooni Sihtasutus e. MISA, mida teadis 22 inimest, järgnevalt nimetati Politsei ja Piirivalve ametit (PPA) ning Töötukassat. Mõned inimesed teadsid ka Siseministeeriumi tervitusprogrammi, SA Innovet, Move My Talent'i ja Expat Relocation OÜ-d. Lisaks organisatsioonidele nimetati siinjuures ka mitmeid riigiasutusi, tudengite organisatsiooni, Punast Risti ning ka näiteks Humana riidepoodi.

Joonis 14. Sisserännanuid abistavate organisatsioonide tuntus, absoluutarvud, n=96, kes teab nimetada organisatsioone

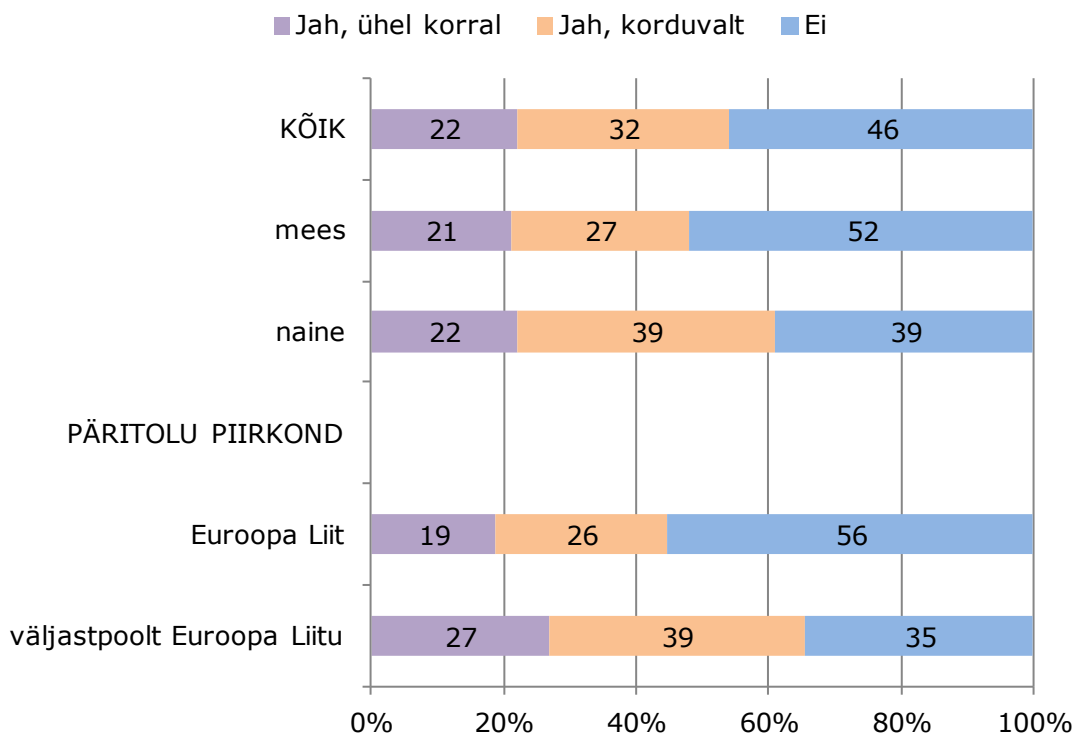
3 Kokkupuude organisatsioonidega ja rahulolu nendega

Küsisime, kas vastajad on Eestis kokku puutunud eelnimetatud sisserännanuid abistavate organisatsioonidega. Küsimus esitati vaid neile, kes teadis nimetada mõnda organisatsiooni või asutust.

Selgus, et sisserännanuid abistavate organisatsioonidega on Eestis kokku puutunud 54% neist, kes organisatsioone teadis (joonis 15). Seega on otseseid kokkupuuteid seni väga vähestel sisserännanutel. 22% sihtrühmast on toodud organisatsioonidega kokku puutunud ühel korral ja 32% mitmekordselt.

Näeme, et naistel on kokkupuuteid meestest mõnevõrra sagedamini, samuti on sinna pöördunud eelkõige väljastpoolt Euroopa Liitu tulnud isikud – neist 66% (EL vaid 45%).

Joonis 15. Kokkupuude organisatsioonidega, %, n=103, kes teab organisatsioone

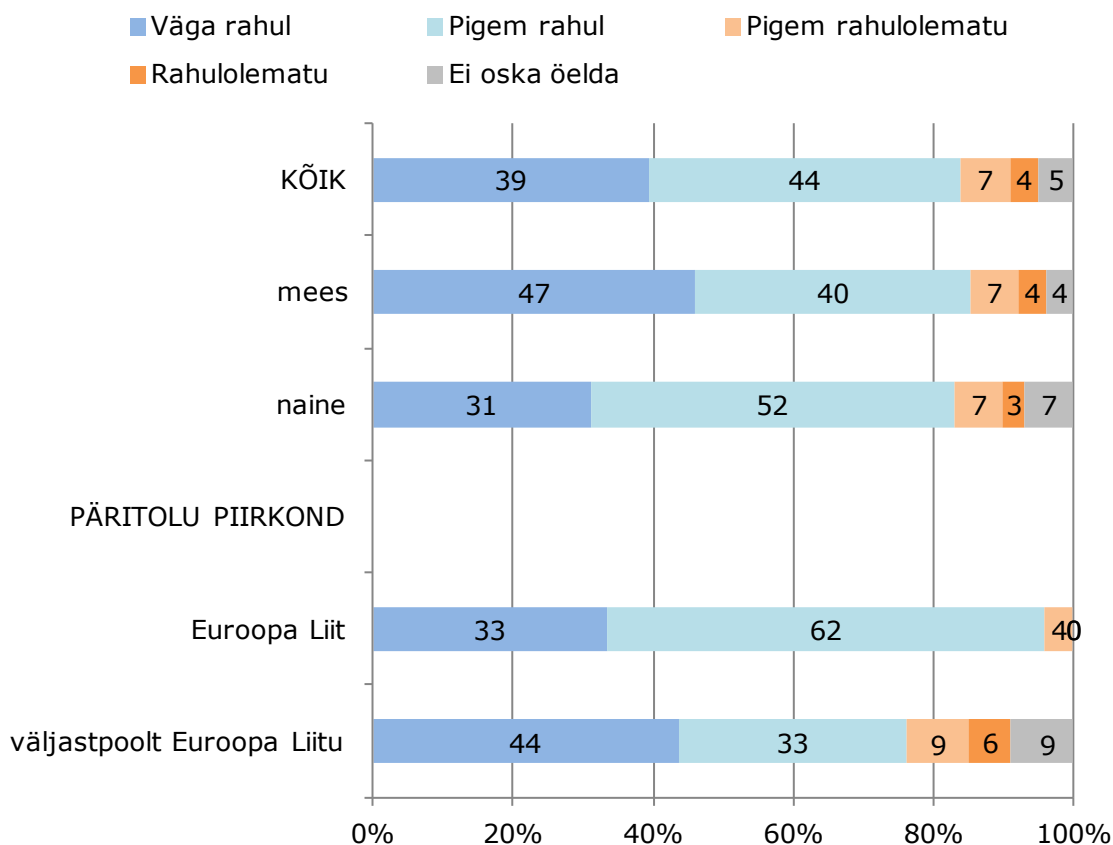

Järgnes küsimus, kui võrd ollakse rahul antud organisatsioonide kaudu saadud informatsiooni hulga ja kvaliteediga. Tulemuste vaatlemisel jätame siin välja need, kes informatsiooni ei küsinud ning omavad muid kokkupuuteid (joonis 16).

Näeme, et rahulolu sisserrännanuid Eestis abistavate organisatsioonidega on kõrgel tasemel – 83% sisserrännanutest on kas rahul või väga rahul sealt väljastatud infoga. Pigem või täiesti rahulolematuid on 11%.

Meeste seas on rahulolu naistega võrreldes mõnevõrra kõrgem. Päritolu piirkondade lõikes tulemust vaadeldes selgus, et need, kes on tulnud Euroopa Liidust, on märksa sagedamini rahule jäänud – rahulolu 95% ning rahulolematuid vaid 4%. Väljastpoolt EL tulnutel on vastavad näitajad 77% ja 15%. Kuigi üldtulemus on nende seas madalam, on väljastpoolt EL tulnute seas enam neid, kes on jäänud infoga täiesti rahule.

Joonis 16. Rahulolu organisatsioonide kaudu saadud informatsiooniga, %, n=58, kes on küsinud infot

4 Eestisse tulemise põhjused

Järgnevalt käsitleme seda, millised on viimastel aastatel olnud põhjused muude riikide kodanikel Eestisse elama asumisel. Vastaja võis märkida küsimusele mitu vastust.

Kaheks peamiseks põhjuseks osutus oodatult töö (44%) ja perekond, sh abielu (48%) (joonis 17). 1% on saanud riigilt rahvusvahelist kaitset ning nende hulka kuuluvad ka põgenikud. Antud joonis näitab õppimise põhjuseks 4%, kuid nagu eelpool öeldud, on tudengid antud uuringu valimist eemaldatud, kuna nad ei kuulu otseselt sisserännanute sihtrühma.

Muid Eestisse tulemise põhjuseid tõi välja 15% vastanutest. Paljudel juhtudel on selleks olnud suur huvi meie riigi, keele ja kultuuri vastu, soodne majanduslik keskkond äritegevuseks, vabatahtlik töö või siis negatiivse poole pealt hoopis sõda ja majanduskriis

oma endises elukohas. Lisaks toodi välja erinevaid isiklike põhjuseid. Kõik vastused on muutmata sõnastuses välja toodud alljärgnevalt:

- *Armastan Eestit, eesti kultuuri, eesti keelt, ja kõiki oma eestlastest sõpru.*
- *Ausalt öeldes tulime siia selleks, et põgeneda mitte-Euroopa Liidu (peamiselt Lähis-Ida ja Põhja Aafrika) riikide põhjustatud immigratsiooniprobleemide eest meie endi kodumaades. Investeerisime palju raha kinnisvarasse ja tööstusesse, lootes, et Eesti EI hakka tegema samu vigu kui need, mida tehakse Lääne-Euroopas. Vastasel juhul ei oleks Eesti olnud meie jaoks atraktiivne investeringute objekt ja me ei oleks valinud siia jäämist ja integreerumist.*
- *Ebamõistlik maksusüsteem Soomes. Kodanikevabadus Eestis*
- *e-Eesti: Olen vabakutseline tarkvaraarendaja ja ma armastan siinseid e-teenuseid. Ehitasime Eestisse maja. Tunnen huvi mitme Eesti ettevõtte vastu.*
- *Elame Eestis, kuna armastame seda maad ja siinset rahvast ning oleme õppinud seda hindama.*
- *Parem elukvaliteet*
- *"Esiteks kolisin kõigi uute võimaluste ja perekondlike põhjuste tõttu (minu teine pool), samuti tahaksin mainida, et olen tüdinud hetkel Lätis valitsevatest rahalistest jamadest ja korrupsioonist. Samuti on Eestis uskumatult kõrgem korrastatuse tase igas infrastruktuurilises mõttes järgmistes valdkondades: politsei, arstiabi, haridussüsteem, teed ja transport ning viimasena, kuid sugugi mitte vähem olulisena, elektrooniline dokumendisüsteem ja teised e-võimalused. "*
- *Et siin äri teha*
- *Euroopa Vabatahtlik Teenistus, vabatahtlik töö (6 korral)*
- *hea majanduslik õhkkond*
- *Hobid*
- *Tahtsin kogeda elu võõras kultuuris*
- *kohalik elustiil, loodus, vabaõhusport, kliima, rahvusvahelisis*
- *Korraliseks puhkuseks*
- *Kui pensionile jäin, tahtsin muutust oma ellu.*
- *Kuna ma armusin sellesse maasse*
- *Lihtsam teha äri ja see asub ülejäänud Euroopale lähemal.*
- *Ma ei tööta Eestis, aga tulin siia töö ja suhte pärast. Kodanikuühiskonna areng Kesk- ja Ida-Euroopas tõi mind siinsed valdkonna inimesi koolitama. Seejärel tegin annetused Eesti heategevusorganisatsioonidele Ühendkuningriigi ja Ameerika Ühendriikide filantroopidelt.....Läksin varasele pensionile, et elada lihtsat elu Eestis.*
- *Ma vihkan Soomet!*
- *Maksud, äri.*
- *Minu armastus selle riigi vastu.*
- *Minu isa on eestlane ning tahtsin saada lähedasemaks oma Eesti sugulastega ja siinse kultuuriga (minul endale ei ole Eesti kodakondsust ja elan Eestis alles 2015. aastast)*
- *Minu tüdruksõber on eestlane.*
- *Misjonär katoliku kirikus*
- *Mulle meeldis see maa ja tahtsin siin töötada ja elada.*
- *Muudatuste aeg elus.*
- *Mõtlesin pensionärina elada mõnda aega Eestis, aga olen ikka veel siin. Minu Soomes elav tütar küsis mult, millal ma tagasi tulen. Ütlesin talle, et migratsiooniküsimus on*

väga raske teema ja pärastpoole on tuhka üle mere hoopis lihtsam kanda. Tõele au andes pole mul aimugi, miks ma siin olen.

- *Olen alati tahtnud tulla Põhja-Euroopasse. Usun põhjamaistesse väärtustesse ja tahaksin kasvatada oma lapsed üles põhjamaises kultuuriruumis. Usun, et Eesti on suurepärase ühiskond.*
- *Ootamatu impulssotsus ja tõeline vastikustunne Soome valitsuse suhtes.*
- *Otsin Eestisse teise kodu*
- *Otsin korteri. Mul on Eestis sõbrad. Tunnen huvi Eesti kultuuri ja traditsioonide vastu*
- *Olen disainer ja kunstnik (maalija).*
- *Otsustasin oma naisega jätkata meie elu Eestis, kuna armusime sellesse maasse ja siinsetesse elanikesse kohe.*
- *Rahvuse järgi. Minu vanaisa on nõukogude ajal repressseeritud eestlane.*
- *Tahtsin enda ellu uusi väljakutseid.*
- *Tundsin Eesti vastu uudishimu ja pean seda väga ilusaks kohaks, kus elada.*
- *Uus seiklus, mulle meeldib see maa ja sinne loodus.*
- *Vabatahtlikutöö (3 korral)*
- *Vajasin muutust ja mulle meeldis Eesti, kui seda varem külastasin.*
- *Venemaal valitseva poliitilise olukorra tõttu*
- *Äruga seoses*
- *Tulin oma ajaloolisele kodumaale, etnilised eestlased (3 korral)*
- *Väljakannatamatu olukord kodumaal – sõda, majanduskriis*
- *Poliitilised motiivid*
- *Majanduslik ja sõjaline ebastabiilsus kodumaal*

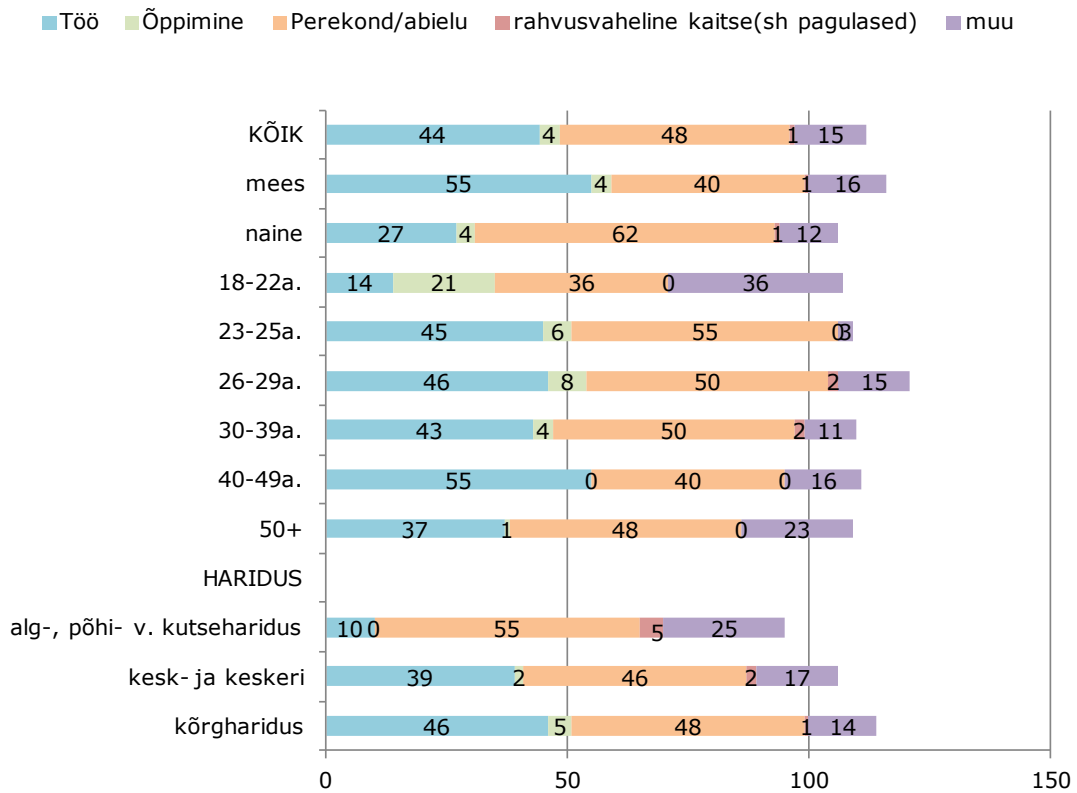
Mehed on Eestisse tulnud sagedamini oma tööga seoses, kuid naised sagedamini perekondlikel põhjustel. Kõige sagedamini on tööga seoses tulnud vanuserühm 40-49a. Samuti selgus, et madalama haridusega sisserännanud on sagedamini Eestisse jõudnud perekondlikel põhjustel ja kõrgharitud seoses tööga.

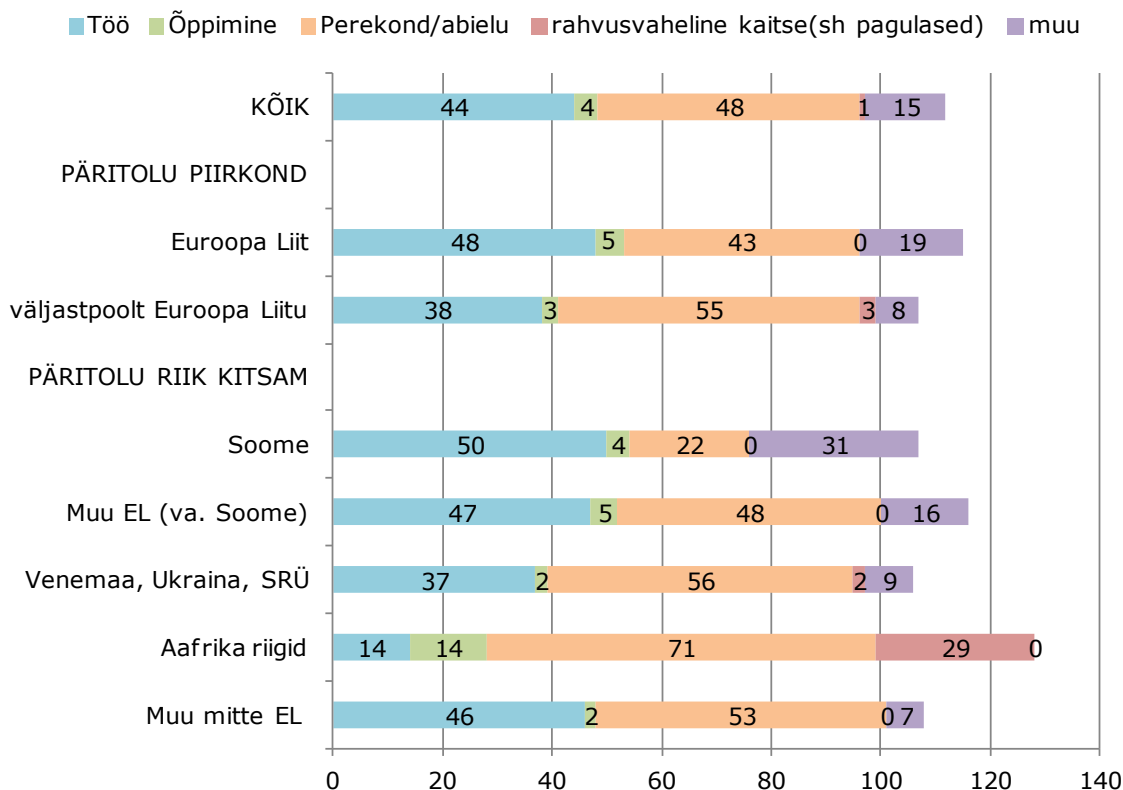
Joonisel 17A on näha Eestisse elama asumise põhjuseid vastavalt päritoluriigile. Näeme, et Euroopa Liidu kodanikel on kõige sagedasemaks põhjuseks olnud töö, kuid väljastpoolt EL on tulnud sagedamini abielu tõttu või muudel perekondlikel põhjustel.

Päritolupiirkondi täpsemalt vaadeldes näeme, et Soome kodanikud on muude piirkondade esindajatega võrreldes harvem tulnud Eestisse perekondlikel põhjustel, märksa sagedamini on põhjuseks olnud töö siinsetes ettevõtetes (50%). Soomlased tõid ka teistest sagedamini välja Eesti soodsat majanduskliimat või maksusüsteemi, mistõttu siia rajati oma äri või siis osteti kinnisvara.

Eraldi rühmana on joonisel välja toodud ka Aafrika riikide esindajate vastused. Paraku on neid sihtrühmas liialt vähe tõsisemate järelduste tegemiseks. Siiski võib ka nende vähete vastajate vastustest näha, et Aafrika piirkonnast on muude piirkondadega võrreldes märksa sagedamini palutud Eestis rahvusvahelist kaitset – 29%.

Joonis 17. Eestisse elama asumise põhjused, %, n=600

Joonis 17A. Eestisse elama asumise põhjused, %, päritolu lõikes, n=600

5 Abi vajamine ja kokkupuuted kohalike elanikega

Küsimus: *Kas teie pere on Eestis vajanud rahalist abi riigilt või infot kohalikelt elanikelt (transpordi jmt. kohta)? Kas te saite abi, mida vajasite?*

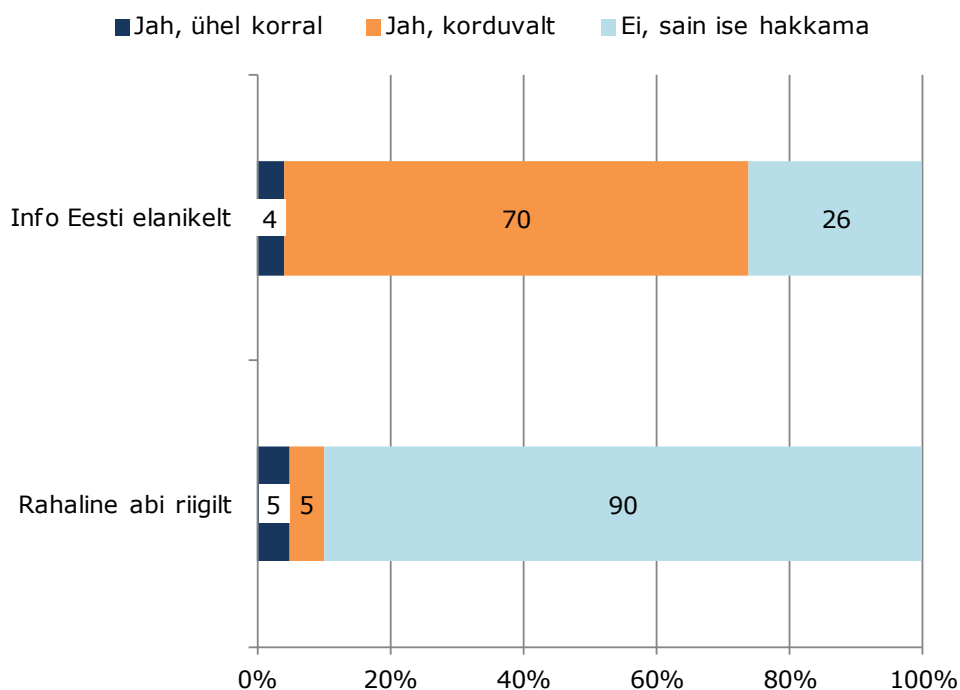
Viimase kuue aasta jooksul Eestisse sisserännanud ei ole valdavalt meie riigilt rahalist abi vajanud – vaid 10% on neid, kel seda on vaja läinud, sh. 5% on seda vajanud korduvalt (joonis 18). Pidades silmas asjaolu, et 78% meie vastanutest on kõrgharidusega inimesed, on taoline tulemus paremini mõistetav. Keskmisest sagedamini on rahalist abi vajanud naised ning ka alg- või põhiharidusega inimesed. Abi on sagedamini vajanud just inimesed, kelle endine kodumaa asub väljaspool Euroopa Liitu (14% vs. 8% EL-kodanikest).

Rääkides abist olmesituatsioonides, siis 74% sisserännanutest on Eestis elades vajanud infot kohalikelt elanikelt, sh 4% ühekordselt ning 70% korduvalt. Infovajadus ei sõltu vastaja soost, vanuserühmast ega päritolupiirkonnast, vaid on ühtlasel tasemel kõigis vastajagruppides.

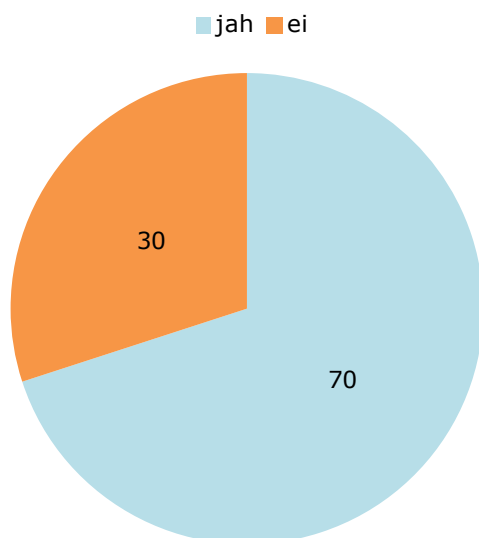
Selgub, et 70% rahalise abi vajajatest ning 94% info vajajatest on endale vajaliku abi ka saanud (joonised 18A ja 18B).

Naistest sai vajalikku rahalist abi 76% ja meestest 67%. Lisaks selgub, et Euroopa Liidust pärit sisserrännanud on rahalist abi Eesti riigilt saanud sagedamini, kui sisserrännanud mujalt (joonis 18C).

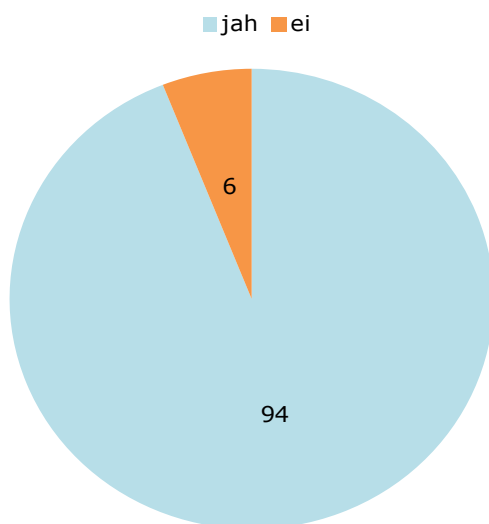
Joonis 18. Riigilt ja kohalikest elanikest abi vajamine, %, n=600

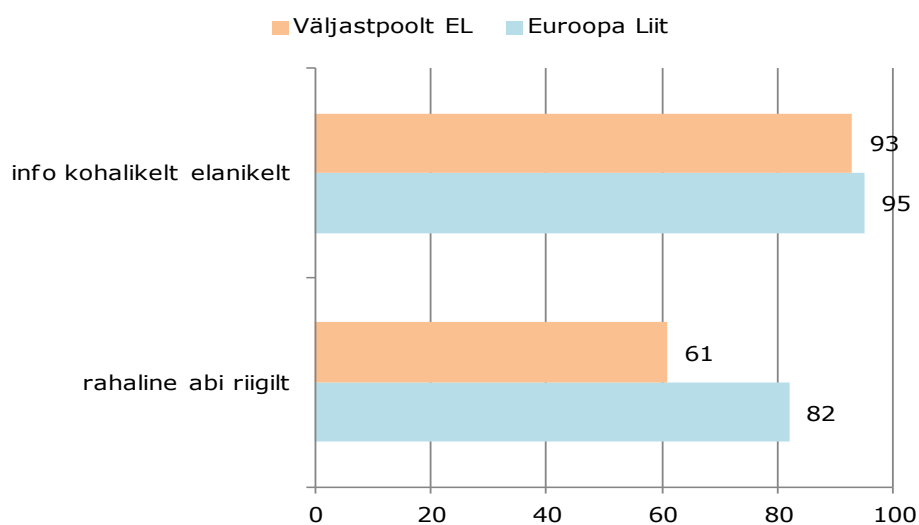
Joonis 18A. Riigilt rahalise abi saamine, %, n=61, kes on vajanud rahalist abi

Joonis 18B. Info saamine kohalikelt elanikelt, %, n=447, kes on vajanud infot

Joonis 18C. Vajaliku abi saamine vastavalt päritolule, %, n=kes on vajanud rahalist abi

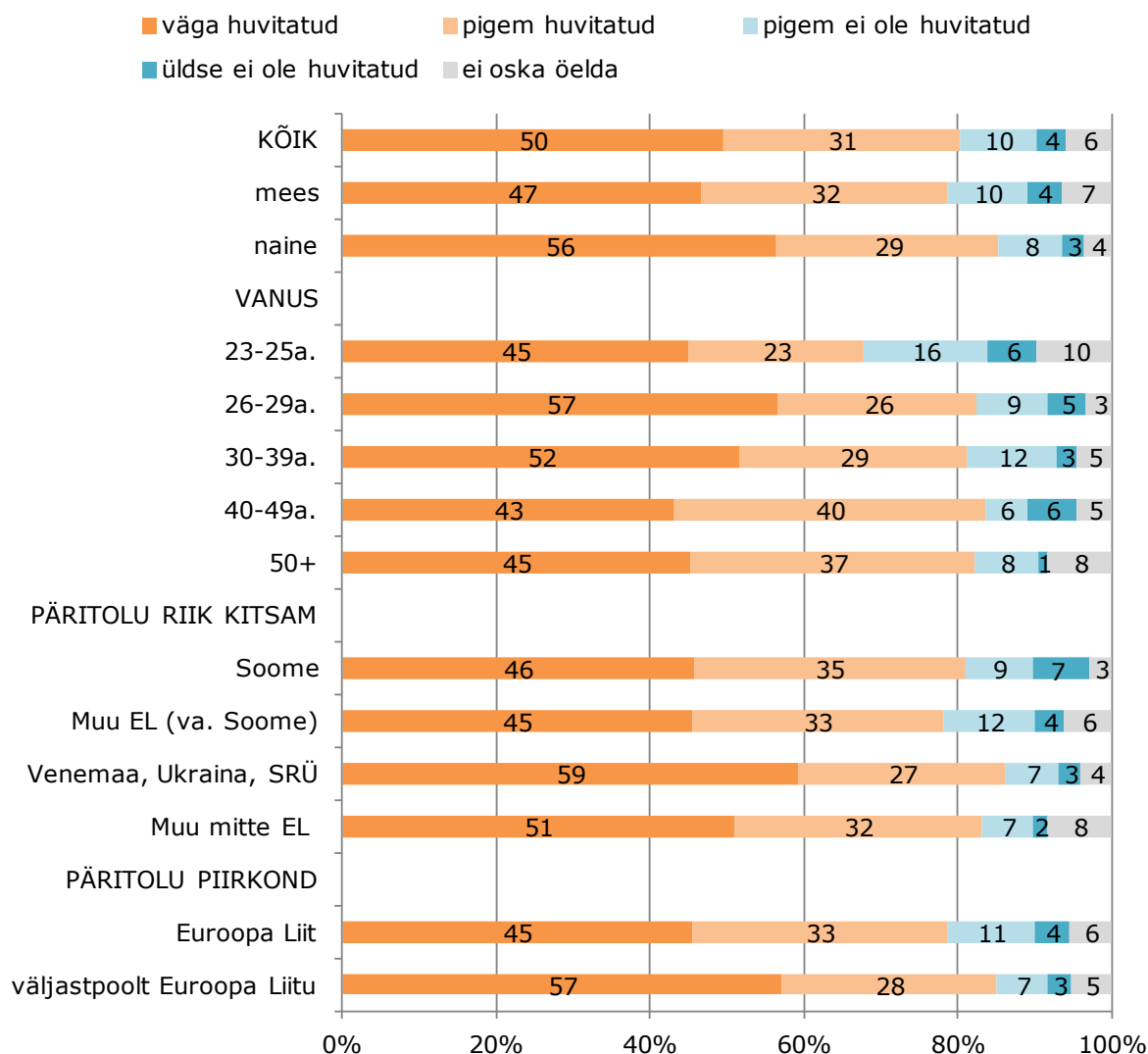

6 Huvitatus keeleõppest ja Eesti kultuurist

Küsimus: *Kuivõrd te olete huvitatud Eesti keele õppimisest?*

Sisserännanute paremaks integreerumiseks Eesti ühiskonda on oluline, et nad sooviksid õppida Eesti keelt. Keeleõppest on huvitatud 81%, ei ole huvitatud aga 14% sisserännanutest. Keskmisest suuremat huvi näeme sihtrühma naiste seas (väga huvitatud 56%), vanuserühmas 26-29a. (57%) ning Venemaa/Ukraina ja SRÜ päritolu sisserännanute hulgas (59%). Olulise osa moodustavad siin SRÜst pärit noored naised, kes eestlasega abiellunud ning igapäevases toimetulekus eesti keele oskuse vajalikkust tunnevad. Oma osa siin ka nn. naiste integratiivsel fenomenil - selle kohaselt õpivad naised abielludes sagedamini ära oma abikaasa emakeele, aga mitte vastupidi. Üldiselt selgus, et väljastpoolt Euroopa Liitu tulijatel on huvi eesti keele õppimise vastu suurem, kui EList pärit sisserännanutel

Joonis 19. Huvitatus keeleõppest, %, n=600

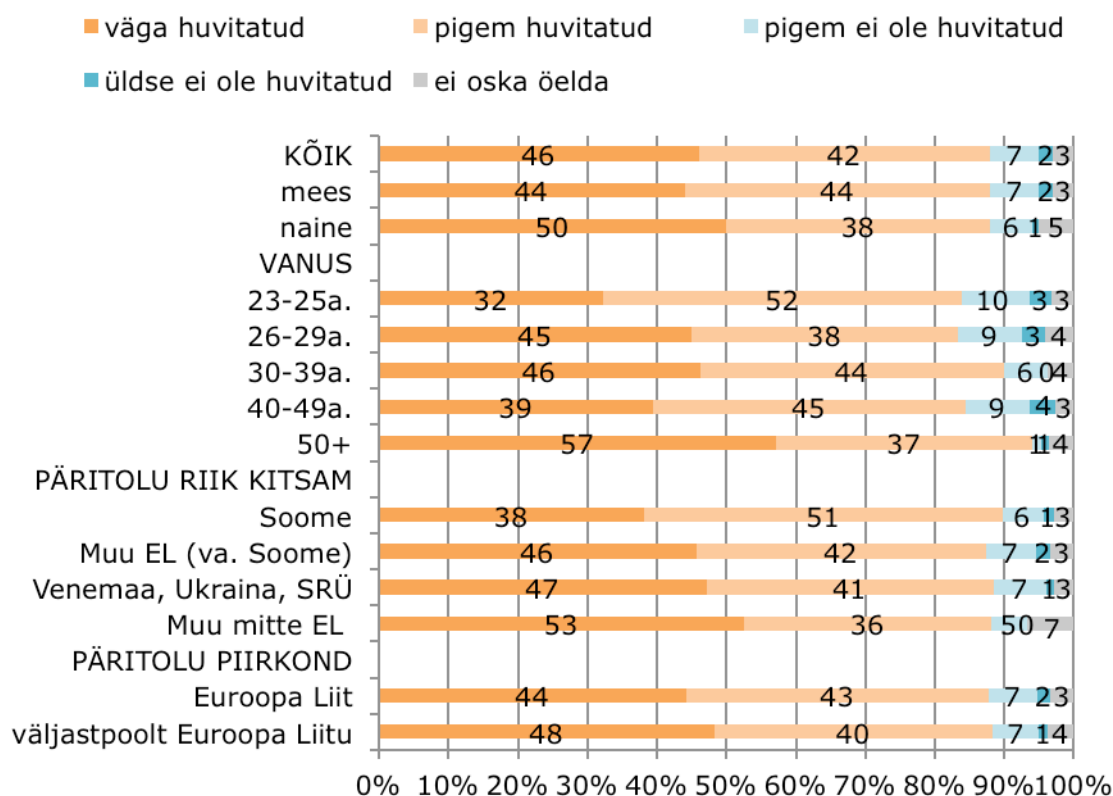
Huvi Eesti kultuuri vastu

Kuivõrd olete huvitatud Eesti kultuuri ja traditsioonide tundmaõppimisest?

Eesti kultuurist ja traditsioonidest on huvitatud kokku 88% sisserännanutest, neist 46% on sellest väga huvitatud.

Keskmisest suuremat huvitatust näeme ka siin naiste ning väljastpoolt EL tulnud sisserännanute seas. Samuti on seda näha kõige vanemas vanuserühmas – vanuses 50+ on Eesti kultuurist väga huvitatud 57% ja pigem huvitatud 37% sisserännanutest. Vanuselist erinevust saab siin ilmselt põhjendada sellega, et vanematel inimestel on tõenäoliselt ka rohkem vaba aega.

Joonis 20. Huvitus Eesti kultuurist, %, n=600

Kas lapsed peaksid õppima Eesti koolis

Küsimus: *Kas peate oluliseks, et teie lapsed õpiksid Eestis elades eesti õppekeelega koolis?*

57% sisserrännanutest vastas küsimusele jaatavalt ning 22% peab seda pigem vajalikuks. Seega on sisserrännanutele oluline, et nende lapsed õpiksid Eesti keelt ning sulandusksid seeläbi paremini meie ühiskonda. Vastupidisel seisukohal on vaid 14% vastanutest ning seisukohta ei oska võtta 4%.

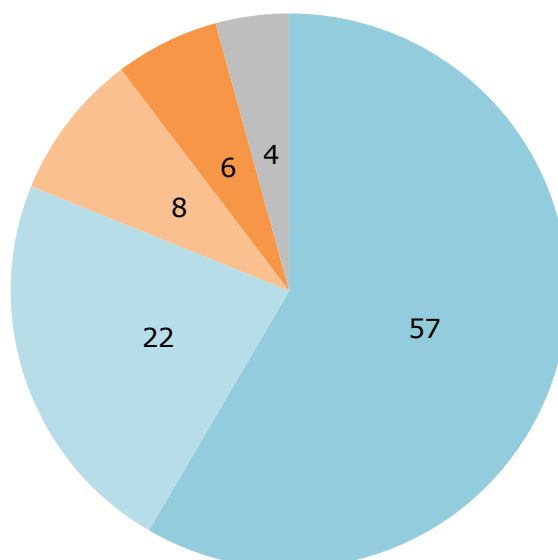
Need, kes on ise enam huvitatud Eesti keele õppimisest, on loogilise tulemusena sagedamini huvitatud ka sellest, et nende lapsed koos Eesti lastega õpiksid.

Selgub, et laste eesti õppekeelega koolis õppimisest on naistega võrreldes rohkem huvitatud mehed. Vanuserühmades suuri erisusi ei selgunud, kuid vanim vanuserühm tähtsustab antud teemat teistest vähem – tõenäoliselt on nende lapsed juba suured ning antud teema puudutab neid vähem.

Vaatleme eraldi ka eri piirkondadest pärit sisserrännanute tulemusi. Selgub, et Euroopa Liidust pärit sisserrännanute jaoks on nende laste Eesti koolis õppimine olulisem ja loomulikum – seda peab oluliseks 66% ja pigem oluliseks 18% vastanutest. Väljastpoolt EL tulnud peavad seda aga vähemoluliseks – oluline 48% ja pigem oluline 28% jaoks. Kõige vähem tähtsustavad antud teemat Venemaalt, Ukrainast ja SRÜ aladelt pärit vastajad – tõenäoliselt loodetakse, et lapsed on siin võimalik panna ka mõnesse vene õppekeelega kooli.

Joonis 21. kas teie lapsed peaksid õppima Eesti koolis? %, n=600

■ Jah   ■ Pigem jah   ■ Pigem ei   ■ Ei ole oluline   ■ Ei oska öelda

7 Eesti keele oskus

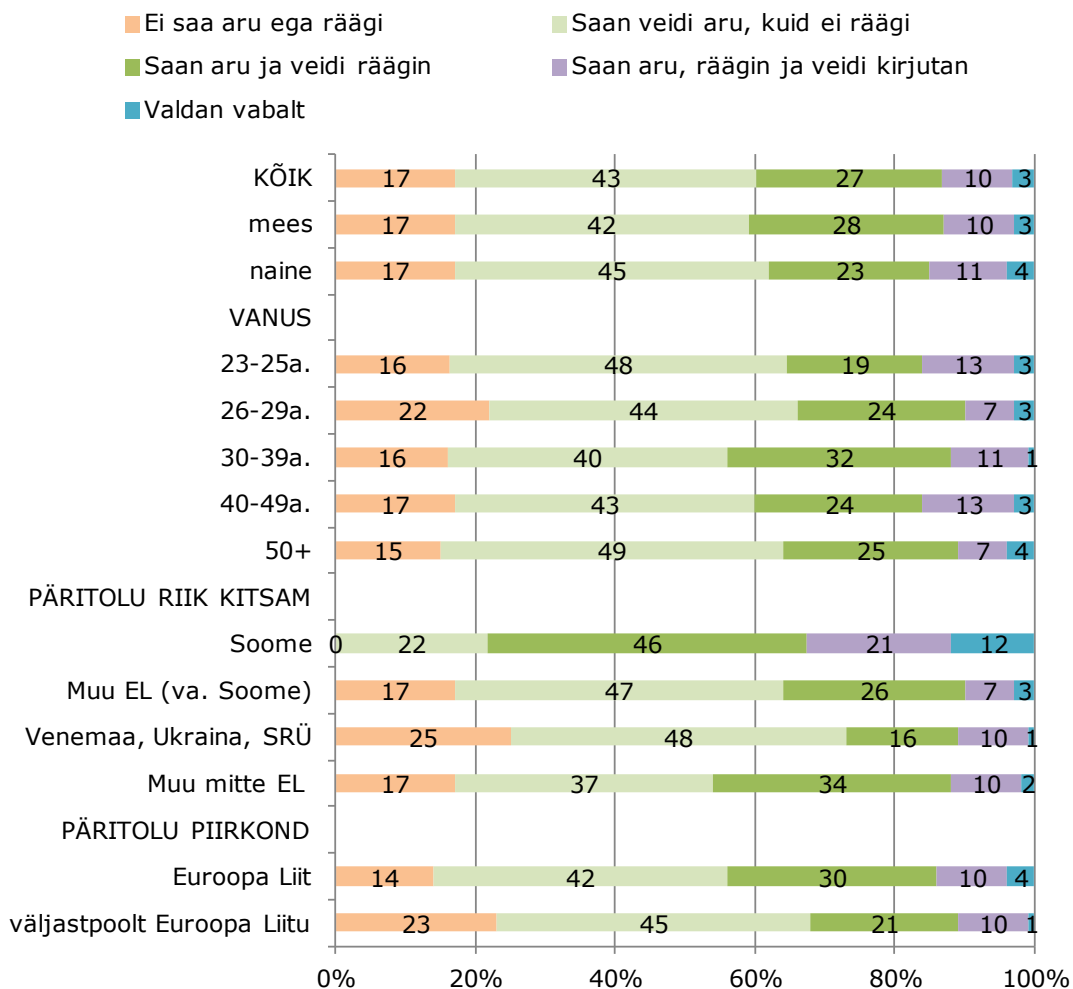
Vaatleme siinjuures ka teemat, milliiseks hindavad uussisserändajad hetkel oma Eesti keele oskust.

Kõige sagedasemaks vastuseks küsimusele osutus: saan veidi aru, kuid ei räägi – 43% sisserännanu poolt. Neid, kes saavad keelest aru ja veidi ka räägivad, on 27% ning kes saavad aru, räägivad ja veidi kirjutavad, on sisserännanute seas 10%. Enda sõnul valdab eesti keelt vabalt 3% vastanutest. Üldse ei räägi ega saa ka aru 17%.

Jooniselt 22 paistab silma, et loogilise tulemusena on keeleoskus kõige parem Soomest pärit sisserännanutel – neist 12% valdab Eesti keelt vabalt. Kõige kehvem tulemus selgus aga Venemaalt, Ukrainast ja SRÜ piirkondadest pärit inimestel, kellest 25% ei saa midagi aru ega räägi, mis on suurim mitteoskajate protsent.

Kõige paremat keeleoskust näeme vanuserühmas 30-39a., piirkonniti vaadeledes on aga Euroopa Liidust pärit sisserännanute keeleoskus parem, kui see on väljastpoolt EL tulnutel.

Joonis 22. Eesti keele oskus vastaja enda hinnangul, %, n=600

8 Plaanid ja soovitus tulla Eestisse, oma keele/kultuuri tutvustamine

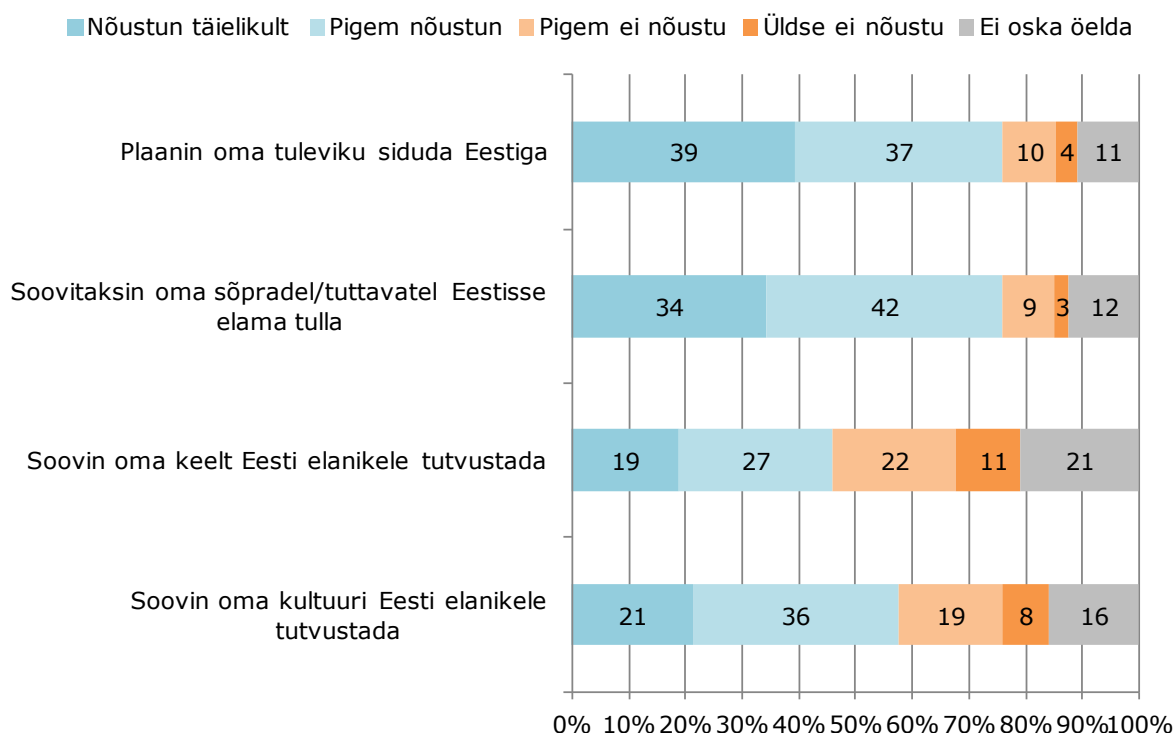
Vastajate hoiakud seoses Eestiga on järgmised: kindlasti plaanib oma tuleviku siduda Eestiga 39% ning tõenäoliselt teeb seda veel 37%. Seega kokku 76% sisserrännanutest. Vaid 14% on selliseid, kes seda ei plaani. Küsimusest ei selgu täpselt, kas kõik vastajad plaanivad siia ise elama jääda – ilmselt osa neid soovib ka Eestiga seotud olla muul moel.

Sama palju – 76% soovitaks oma tuttavatel Eestisse elama tulla, 12% seda ei teeks. Taoline tulemus näitab sisserrännanute suhteliselt kõrget rahulolu siinse eluga.

Oma emakeele eestlastele tutvustamise osas on vastajad vastandlikul seisukohal – 46% soovib seda teha, kuid 33% ei pea vajalikuks. 21% sisserrännanutest ei oska antud küsimuses seisukohta võtta.

Oma kultuuri soovib eestlastele tutvustada võrreldes keele tutvustamisega suurem hulk sisserrännanuid – kokku 57%.

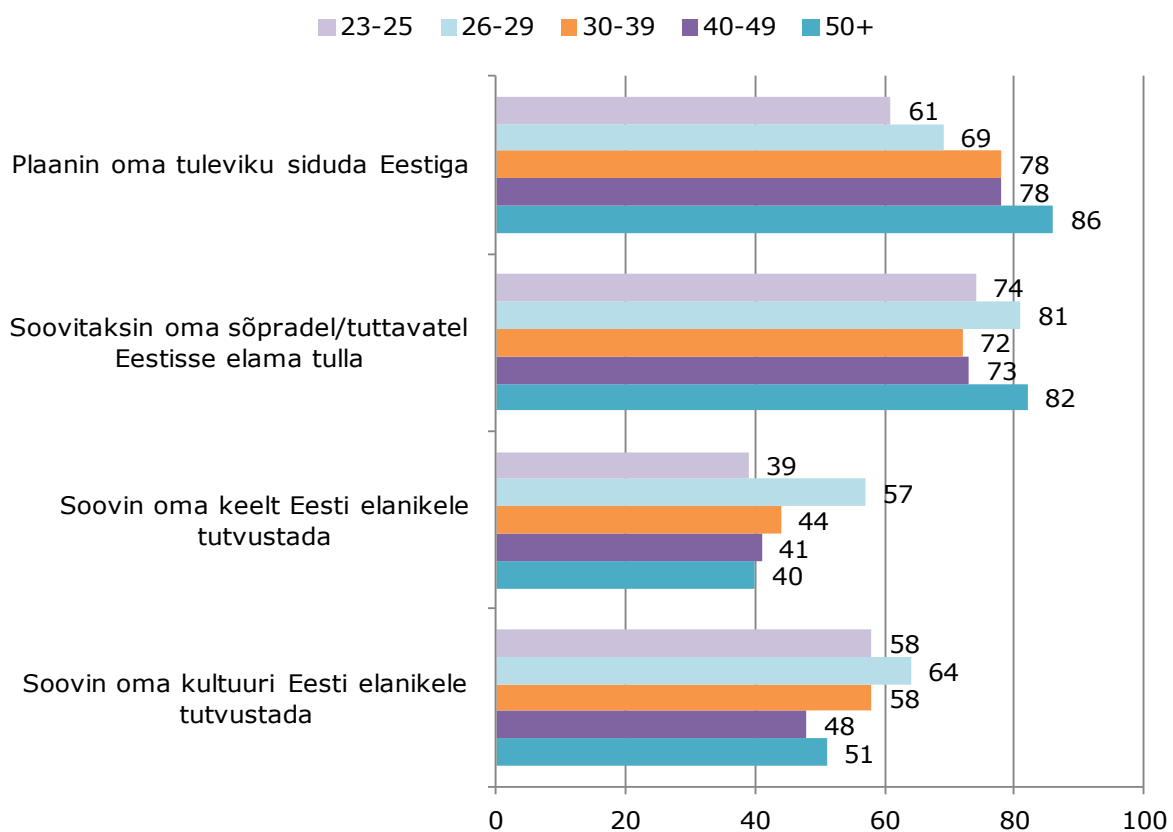
Joonis 23. Tulevikuplaanid ja hoiakud seoses Eestiga, %, n=600

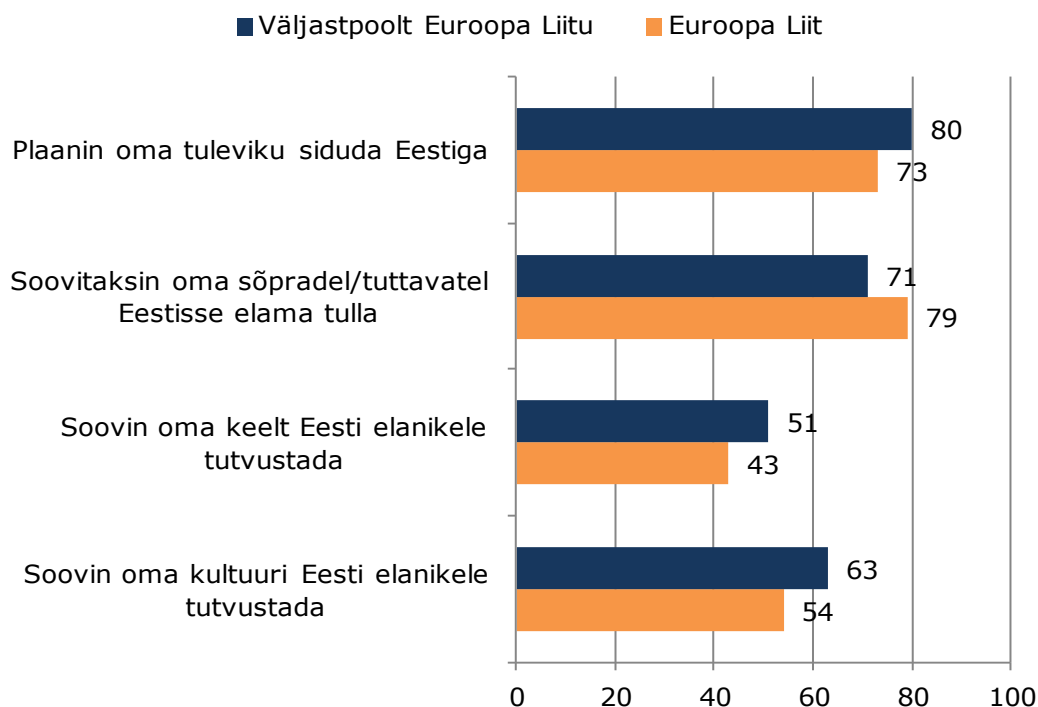
Kõige harvem soovivad oma tuleviku Eestiga siduda noored inimesed – vanuserühmas 23-25a. on selliseid 61% (joonis 23A). Mida vanem on vastaja, seda kindlam on tema plaan jääda Eestisse. Nii on vanuserühmas üle 50a. selliseid inimesi juba 86%.

Oma keelt soovib eestlastele tutvustada kõige sagedamini vanuserühm 26-29a., teistes rühmades on sellest huvitatuid vähem. Oma kultuuri tutvustamisest on samuti huvitatud pigem nooremad inimesed – kuni vanuseni 39a.

Joonis 23A. Tulevikuplaanid ja hoiakud seoses Eestiga, nõustun + pigem nõustun, %, n=600

Joonis 23B. Tulevikuplaanid ja hoiakud seoses Eestiga, nõustun + pigem nõustun, %, n=600

Jooniselt 23B selgub, et väljastpoolt Euroopa Liitu tulnud sisserännanud soovivad siia elama jääda sagedamini, kui need, kes on tulnud Euroopa Liidust. Üllataval kombel aga ei soovita nad samavõrra sageli siia elama tulla oma sõpradel ja tuttavatel – nende soovitajate protsent jääb mõnevõrra alla Euroopa Liidust pärit sisserännanute omale. Vahe ei ole siin siiski kuigi suur – 8%.

Väljastpoolt Euroopa Liitu tulnutel on võrreldes eurooplastega suurem soov tutvustada Eesti elanikele oma keelt ja kultuuri – üle poole neist soovib seda teha.

9 Hinnang tugivõrgustikule

Selleks, et uusisserändajad saaksid Eesti ühiskonnas paremini hakkama, on meil loodud tugivõrgustik, st kohanemisprogramm, keeleõpe, teenuste kättesaadavus inglise vms keeles, selgitused, kuidas Eesti ühiskond toimib... Kas see tugivõrgustik sisserännanutele on teie arvates piisav?

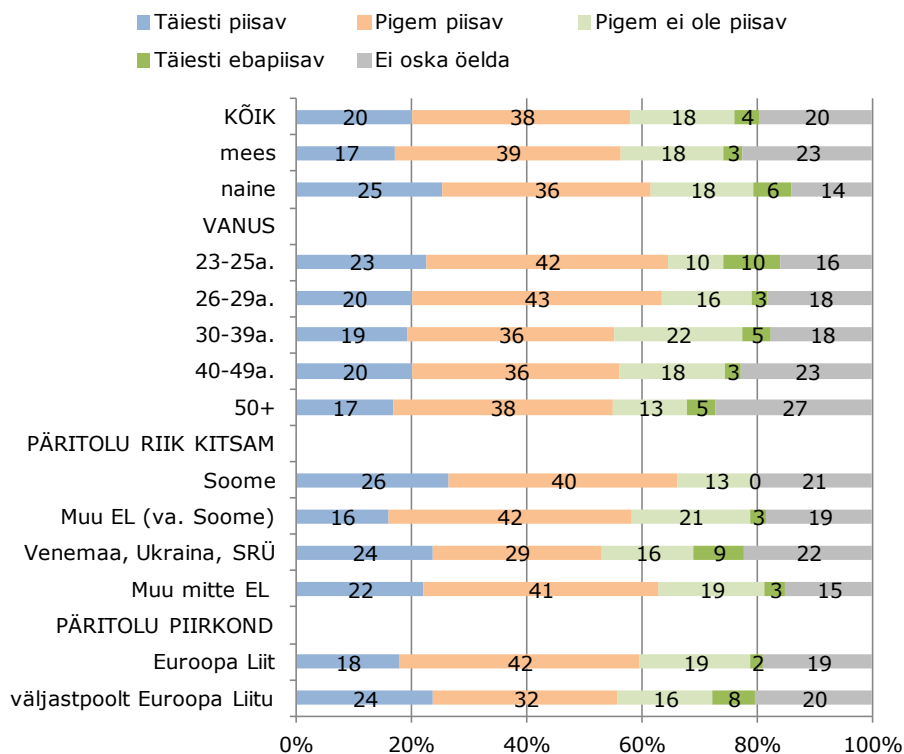
Kõige sagedasemaks hinnanguks tugivõrgustikule kujunes „pigem piisav“, mida andis 38%, täiesti piisavaks peab seda aga 20% sisserännanutest. Seega andis positiivse hinnangu tugisüsteemile 58% ja negatiivselt hindas sisserännanutele mõeldud tugivõrgustikku 22% vastanutest. Hinnata ei osanud 20%. Seega võib öelda, et sisserännanud on üldjoontes loodud tugisüsteemiga pigem rahule jäänud.

Keskmisest enam on tugisüsteemiga rahul naised ja kahe noorema vanuserühma esindajad.

Euroopa Liidust tulnud sisserännanud on tugisüsteemiga üldiselt enam rahul kui need, kes on tulnud väljastpoolt EL, kuigi väga rahul on sagedamini just väljastpoolt EL tulnud. Kõige

kõrgemat rahulolu näeme taas Soomest tulnutel ning kõige madalam on rahulolu Venemaalt, Ukrainast ja SRÜ aladelt tulnutel.

Joonis 24. Hinnang tugivõrgustiku piisavusele, %, n=600

10 Meediaruum

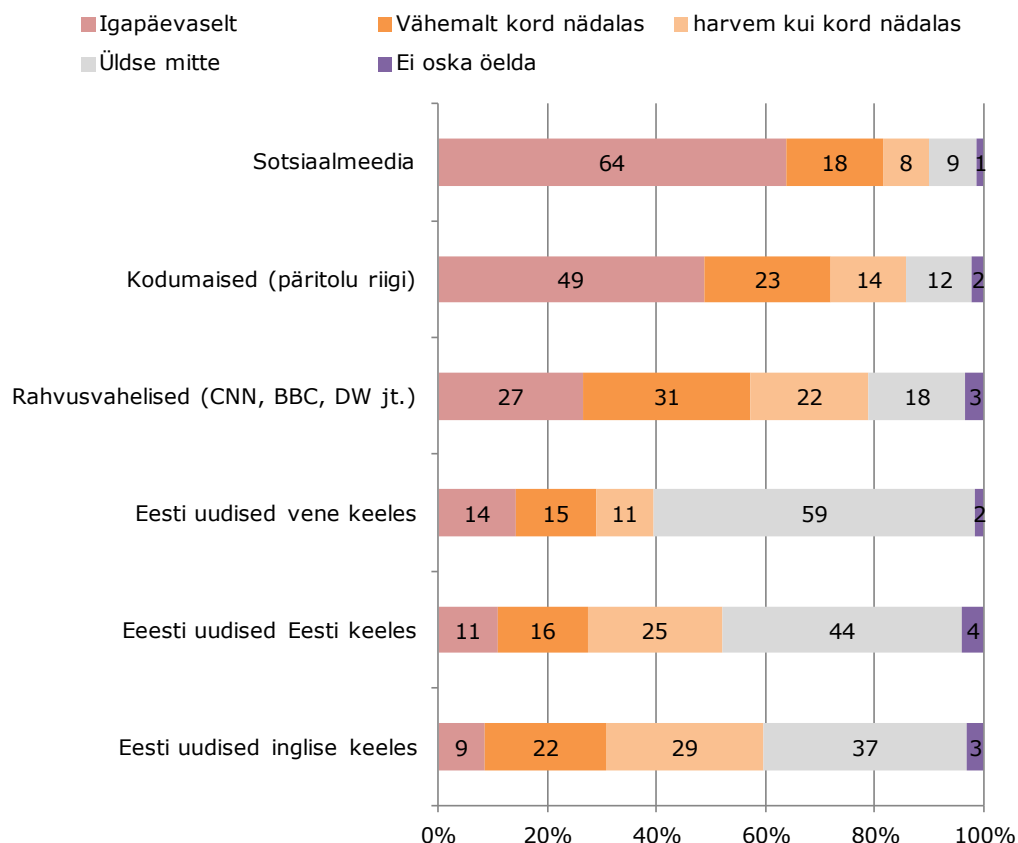
Selgitamaks, millises meediaruumis Eesti uussisserännanud peamiselt viibivad, küsisime, milliseid uudistekanaale nad jälgivad.

Kõige sagedamini jälgitakse sotsiaalmeediat, mida jälgib igapäevaselt 64% sisserännanutest. Järgnevad kodumaised (päritolu riigi) uudistekanaalid, mida jälgib igapäevaselt 49% vastanutest ning rahvusvahelised kanalid (27%). Selgus, et Eesti uudiseid jälgivad siinsed sisserännanud märksa vähem – vaid 9-14% jälgib neid mõnes keeles igapäevaselt. Lisades ka need, kes vaatavad neid kord nädalas, saame kokku Eesti uudiste vaadatavuseks pea 30%. Eesti uudiseid vene keeles jälgib igapäevaselt veidi enam sisserännanuid, kui on Eesti uudiste puhul, mida edastatakse inglise keeles. Samal ajal on viimaste puhul enam neid, kes jälgivad uudiseid harvem - vähemalt kord nädalas.

Vanuserühmiti võib välja tuua tendentsi, et oodatult jälgivad nooremad inimesed märksa sagedamini igapäevaselt sotsiaalmeediat. Muude meediakanalite puhul on aga vastupidi – vähemalt 40-aastased inimesed jälgivad kõiki kanaleid noorematest mõnevõrra sagedamini.

Seega, kui võrrelda Eesti elanike ja sisserrännanute meediaruumi, siis need on küllaltki erinevad. Eesti elanikest jälgib rahvusvahelisi meediakanaleid vähemalt kord nädalas 23% ja sisserrännanutest 58%. Enamasti aga jälgivad Eesti elanikud siinseid kohalikke uudistekanalid ning sisserrännanutel on kõige sagedasemaks nende päritoluriigi uudised.

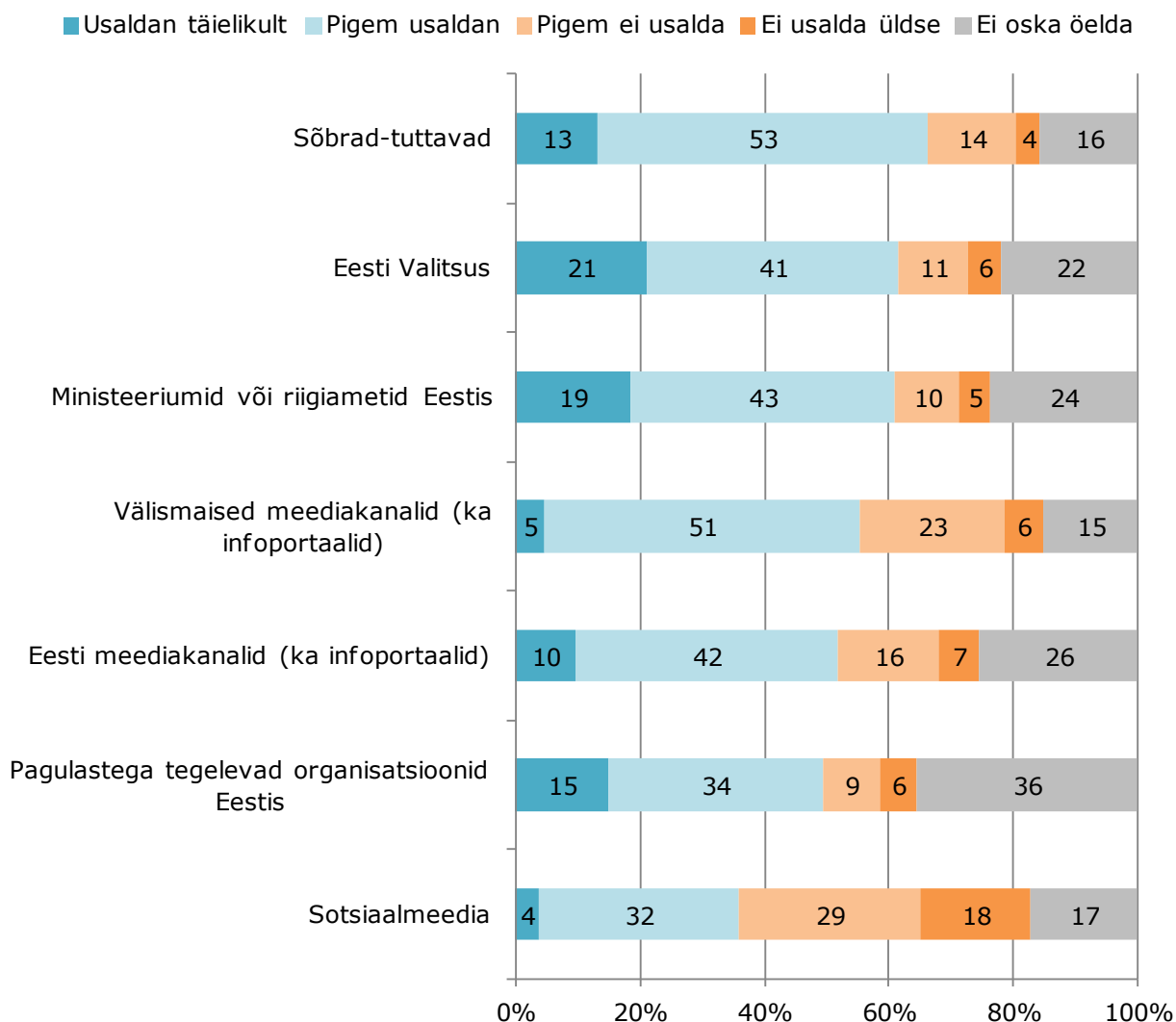
Joonis 25. Uudistekanalite jälgimise sagedus, %, n=600

11 Pagulaskriisi alase info usaldamine

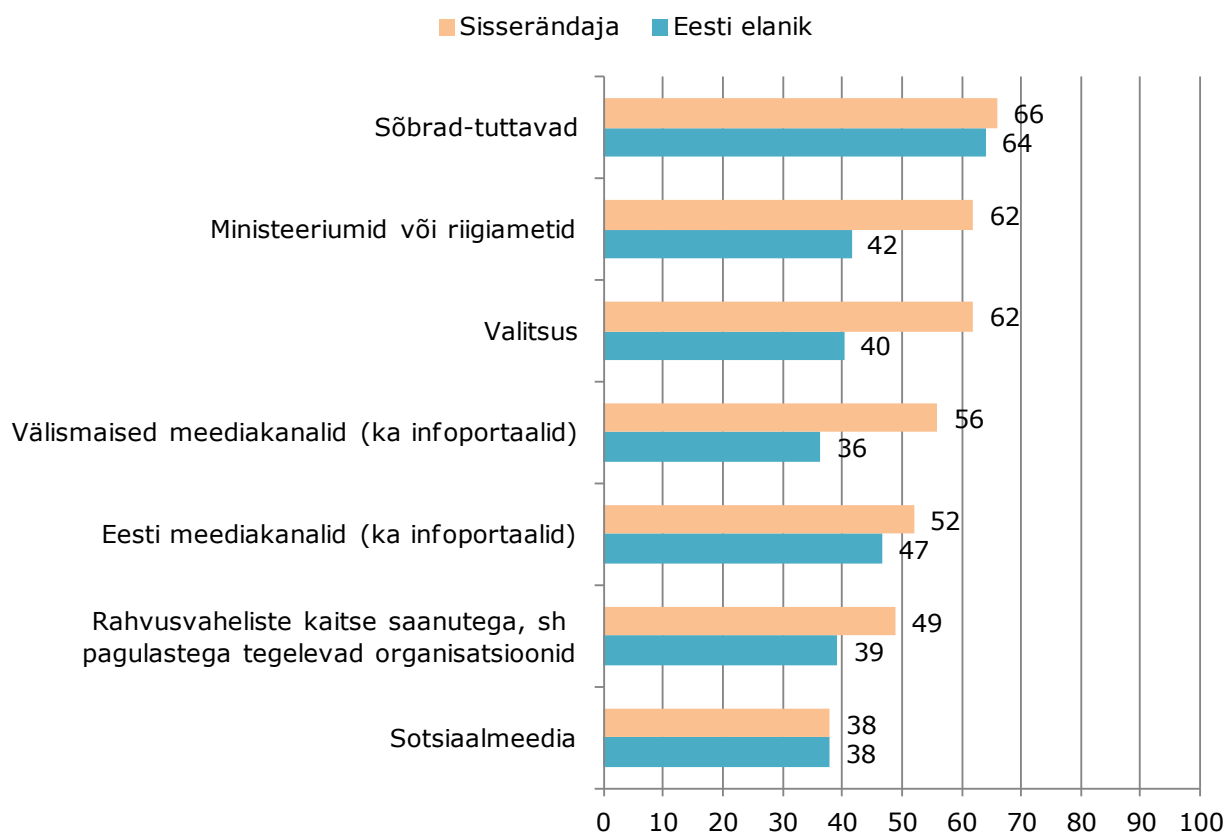
Eelmise aasta jooksul on Eestis palju räägitud sellest, milliseid infoallikaid rändekriisi teemadel võib üldse usaldada ja milliseid mitte. Rahva hulgas räägitakse info varjamisest ametiasutuste poolt jmt. Seetõttu küsisime: *Kuivõrd te usaldate erinevatest allikatest saadud infot rändekriisi kohta?*

Mõnel vastajal tekitas antud küsimus protesti – väideti, et Eestis ei ole mingisugust rändekriisi. Tulemus antud küsimusele näitas, et sarnaselt Eesti elanikega usaldavad ka sisserrännanud rändekriisi puhul kõige enam oma sõpru ja tuttavaid (66%). Järgnevad võrdse tulemusega Eesti valitsus (62%) ja ministriumid/riigiametid (62%), mille usaldatavus on samuti küllalt heal tasemel. Neljandaks reastusid ühiselt välismaised meediakanalid, mida usaldab 56%, kuid ei usalda tervelt 29%, mis näitab küllaltki vastandlikke arvamusi.

Joonis 25A. Pagulaskriisi puudutava info usaldamine, %, n=600

Võrreldes antud tulemust Eesti elanike tulemusega selgub üllatuslikult, et sisserännanud usaldavad pea kõiki infoallikaid enam, kui Eesti elanikud keskmiselt (joonis 25A). Kõige suuremad vahed usaldatavuses on Eesti valitsuse, ministeriumide/riigiasutuste ja välismeedia puhul, mida sisserännanud usaldavad pea 20% võrra enam, kui kohalikud elanikud. Mõningast selgitust sellele saame aruande edasistes peatükkides, kus vaatleme vastanute poolt antud vabasid vastuseid.

Joonis 26A. Paglaskriisi info usaldamine, usaldab + pigem usaldab, Eesti elanike ja sisserrännanute võrdlus, %, n=vastajate arv sihtrühmas

12 Kas Eestis rikutakse inimõigusi?

Uuringu lõpuosa puudutas inimõiguste teemat. Küsimus: *Kas teie või teie tuttava inimõigusi on Eestis rikutud?*

Jaatavalt vastas küsimusele 15% ning eitavalt 85% sisserrännanutest. Siinjuures tuleb silmas pidada, et paljud väljatoodud juhused ei kuulu tegelikult otseselt inimõiguste teema alla.

Kõige sagedamini on inimõiguste rikkumisi Eestis märganud vanuserühn 26-29a. (22%), kõige vähem aga 23-25-aastased (10%).

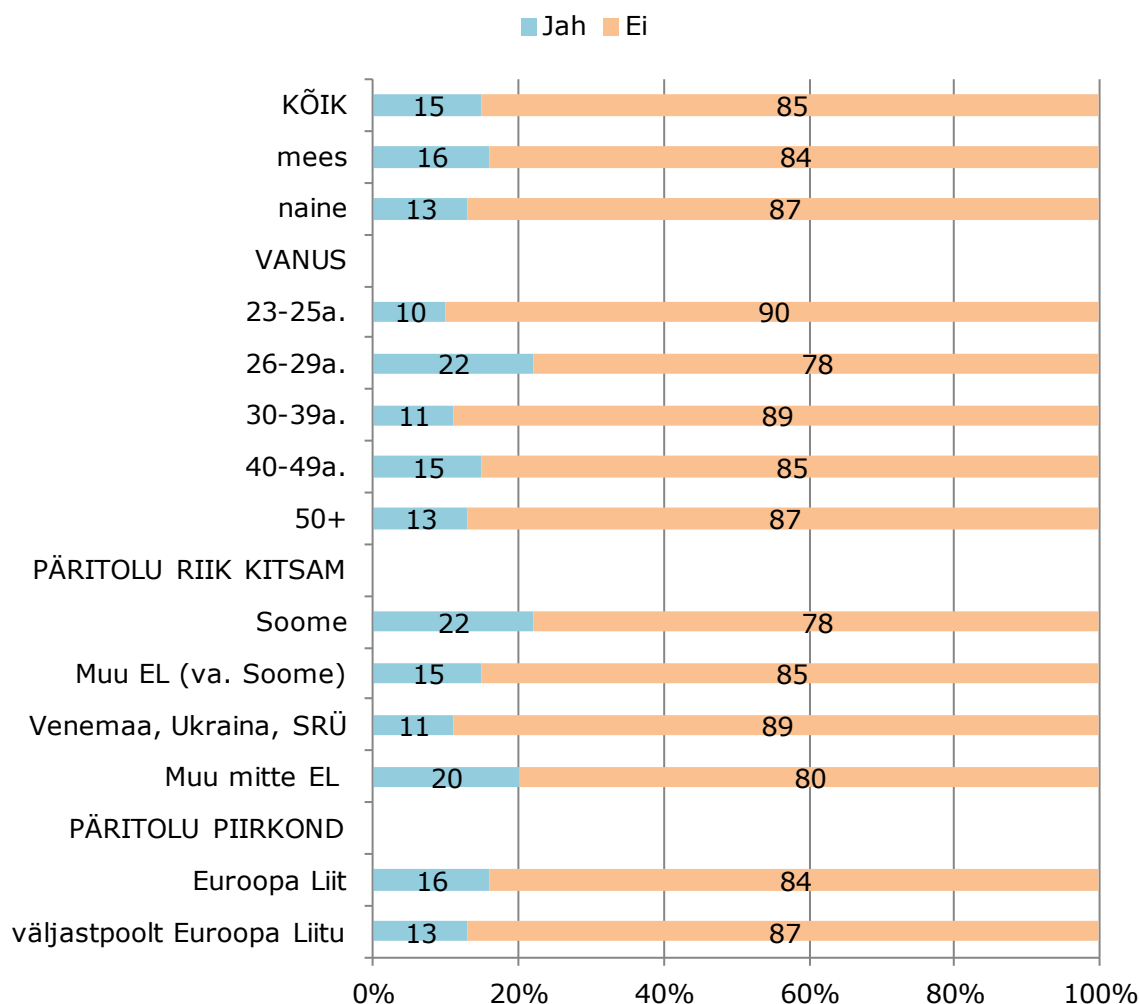
Väljastpoolt Euroopa Liitu tulnud sisserrännanud on inimõiguste rikkumisi märganud vähem kui need, kes on tulnud Euroopa Liidu riikidest. Kõige enam on rikkumist nimetanud soomlased – 22% ning ning väljastpoolt Euroopa Liitu ja SRÜ riike saabunud, kõige vähem Venemaalt, Ukrainast ja SRÜ-st pärit kodanikud (11%).

Võrrelduna Eesti elanikega toovad sisserrännanud inimõiguste rikkumisi sagedamini esile – Eesti elanike puhul oli vastav protsent aasta 2016 uuringu põhjal 6% kogu elanikkonnast.

Siin võib olla oma roll kõrgematel ootustel sihtriigile enne Eestisse kolimist, mis aga täies mahus ei realiseeru.

Joonis 27. Kas on rikunud teie või teie tuttava inimõigusi? %, n=600

Inimõiguste rikkumise juhused, vabad vastused

Vastajatel paluti lühidalt kirjeldada, mil moel nende või tuttava õigusi on rikunud.

Tulemusi kokku võttes selgus, et 13 korral toodi siin välja pigem sallimatusega seotud juhuseid kui otseselt inimõiguste teemasid. Siiski nimetati küllaltki sageli (31 korral) rassismi ja otseselt välismaalaste vastast vaenulikku tegevust või halvustamist. Lisaks oli üheks korduvaks teemaks samasooliste paaride halvustamine või homofobia – kokku 7 korral. Seega leidis osaliselt kinnitust ka muudes uuringutes välja toodud tulemus Eesti elanike vähese tolerantsuse ja sallivuse osas, kusjuures eriti tunnetavad seda teisest rassist inimesed.

Lisaks selgus, et osa vastajaid tõid siin välja ka teemasid, mis otseselt inimõiguste alla ei kuulu – näiteks mittetasuvat tööd, väikseid pensione ja võõrkeelte vähest oskamist teenindussektoris. Toome siinkohal välja mõned vastused toodud küsimusele (sõnastus muutmata):

- „Inimõiguste rikkumine“ on siinkohal võib-olla veidi liialdamine, aga ükskord tegi politseinik minu suunas halvustava kommentaari, kuna olen välismaalane.
- Ahistamine töökohal ja mõned eestlased (kõrgelt haritud) on selgelt öelnud, et kõik välismaalased peaksid minema tagasi sinna, kust nad tulid, sealhulgas need vene päritolu inimesed, kes on sündinud Eestis. Ausalt öeldes oli täielikult šokeeriv kuulda seda haritud inimestelt (30-45 aastased), kellel on töökohad. Samuti olen oma postkasti saanud petitsiooni kõigi välismaalaste vastu Eestis, võid arvata, et ma ei allkirjastanud seda dokumenti, aga jätsin selle endale alles.
- Igaüks, kes ei ole eestlane, on kogunud vähemalt ühe korra mingisugust diskrimineerimist rassi, usu, seksuaalse orientatsiooni või muu põhjuse tõttu. Aga oletan, et nii on see kõikjal.
- Ingliskeelsele ametikohale võeti vajaliku kvalifikatsiooniga spetsialisti asemel tutvuse poolest eestlane
- Kuna töötasin hotellis (kus peamine nõue oli inglise keele oskus), on mind solvanud vene keele mitteoskamise pärast need sünnijärgsed Eesti kodanikud, kes ei oska sõnakestki eesti keelt.

Kommentaariid teemale

Uuringu lõpus anti vastajale võimalus teemat kommenteerida, mida kasutas 39 vastajat. Päris palju toodi siin välja positiivseid hinnanguid Eestile, siinsetele elanikele, maksusüsteemile ja muule. Kokku esines positiivseid kommentaare 16 korral. Lisaks soovitati Eesti elanikele suhtuda sisserännanutesse tolerantsemalt või tehti ettepanekuid mõningateks sisserännanute elu lihtsustavateks muudatusteks.

- Kui Eesti tahab olla uuenduslikkuse esirinnas, nagu nad väidavad, et on, siis tuleks riigil alustada palju suurema hulga kvalifitseeritud inimeste ligitõmbamist kogu maailmast. Seega muutke oma seadused uustulnukatele ja Eesti ettevõtetele avatumaks ja sõbralikumaks, et välismaalastest töötajatel ei oleks siia tööle asumise osas takistusi.
- Minul isiklikult pole kunagi olnud ühtegi probleemi ja ma tunnen end Eestis täiesti kodus.
- Teen humanitaarabi tööd üle Venemaa ja Euroopa, ja ma olen töötanud ulatuslikult erinevate rahvustega viimase 18 kuu jooksul seoses Euroopa pagulaskriisiga. Teave pagulaste ja migrantide kohta Eestis ei ole just parim. Näiteks puutun Tallinnas vaeleusaamadega kokku igapäevaselt.
- Usun, et avalik arvamus sel teemal (immigratsioon, pagulased jne) muutub aja jooksul loomulikult, iseäranis tänu erinevatele programmidele nagu Erasmus, mis tutvustavad riigile haritud välismaalasi.

- Mind on alati tõmmanud Euroopa idapiirkond. "Avastasin" Eesti 2014. aastal ning tulin siia Laulu- ja Tantsupeole. Siia tulles tundsin, nagu oleksin jõudnud koju, mistõttu tulin mõni kuu hiljem tagasi. Rahvas, keel, kultuur ja atmosfäär sobivad mulle.
- Mulle ei meeldi, kuidas Soomes ettevõtjaid koheldakse. Eesti on palju toetavam ja maksusüsteem on parem.
- Digitaalvaldkonna areng on suurepärane. Väga lihtne on tegeleda ametivõimudega praktiliste küsimustega seoses läbi Interneti.
- Maksumäär on väga mõistlik Tervishoid (era) on kõrgel tasemel ja odav."